

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 11 » 09 _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Гармонія

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0660/19</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	(прізвище, ініціал)
« _____ »	20 <u>19</u> р.

Київ - 2019

Розробники:

Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач:

Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти
Протокол від "29" серпня 2019 року № 11

Завідувач кафедри _____ О.М. Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів
___. ___. 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ О.П. Петрикова

Робочу програму перевірено

___. ___. 2019 р.

Заступник директора _____ А.О.Таранник

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

« ____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музично-теоретичні студії: Гармонія

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ - 2019

Розробники: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри музикознавства та музичної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти
Протокол від “29” серпня 2019 року № 11

Завідувач кафедри _____ О.М. Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів
__ . __ . 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ Петрикова О.П.

Робочу програму перевірено
__ . __ . 2019 р.

Заступник директора _____ А.О.Таранник

Пролонговано:

на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____), « __ » __ 20 __ р., протокол № __
на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____), « __ » __ 20 __ р., протокол № __
на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____), « __ » __ 20 __ р., протокол № __

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	6
2. Мета і завдання навчальної дисципліни.....	6
3. Результати навчання за дисципліною.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	9
5. Програма навчальної дисципліни.....	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТРИЗВУКИ ГОЛОЛОНИХ СТУПЕНІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОБЕРНЕННЯ ТРИЗВУКІВ ГОЛОВНИХ СТУПЕНІВ. ДОМІНАНТСЕПТАКОРД.....

6. Контроль навчальних досягнень.....	13
7. Навчально - методична карта дисципліни «Музично-теоретичні студії: Гармонія», семестр 5.....	17
8. Рекомендовані джерела.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
«Музично-теоретичні студії: Гармонія»			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120		
Курс	3		-
Семестр	5		-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	2		-
Обсяг годин, у тому числі:	60		-
Аудиторні	38		-
Модульний контроль	4		-
Семестровий контроль	15		-
Самостійна робота	3		-
Форма семестрового контролю	-		-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета – розвиток естетично-слухових уявлень щодо закономірностей музично-гармонічної мови різних жанрів, стилів та епох, осягнення ладо-тональної логіки та гармонічної мови як одного з формотворчих та виражальних засобів музичного мистецтва.

Завдання:

- розвиток гармонічного слуху;
- формування і розвиток естетичного відчуття гармонічної логіки музичного твору;
- розвиток навичок аналізування засобів музичної виразності;
- розвиток вміння добору акомпанементу у різних стилях та жанрах;
- формування та розвиток навичок компонування музики;
- розширення музично-слухового досвіду студентів, розширення світогляду.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

- розвинені музично-слухові уявлення та інтонаційна компетентність;
- сформовані навички музично-слухового аналізу та відтворення елементів музичної мови;
- уміння цілісно сприймати музичних твір будь-якої доби, стилю або жанру та інтерпретувати його;
- сформовані навички компонування простих музичних форм;
- володіння навичками самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет та методами його оброблення із застосуванням сучасних музично-інформаційних технологій;
- мисленнєва активність, творчий підхід до розв'язання нестандартних творчих ситуацій і завдань;
- розвинена музично-інформаційна компетентність.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності:**

Загальні: комунікативна, інформаційна, науково-дослідна, самоосвітня, універсальна.

Спеціальні:

музично-теоретична:

- уміння визначати та аналізувати особливості застосування певних засобів виразності в організації музичного твору
- уміння вербалізувати музичні образи;
- вміння інтегрувати знання та навички, отриманих під час вивчення інших дисциплін музично-теоретичного циклу

інформаційно-технологічна:

- навичка самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- уміння відшукувати, систематизувати та аналізувати інформацію;
- уміння створювати мультимедійні презентації, складати анотації, коментарі до музичних творів;
- уміння послуговуватися мультимедійними програмами та онлайн-платформами з дисципліни Музично-теоретичні студії: Гармонія та укладати зразки мультимедійних завдань.

Дисципліна «Музично-теоретичні студії: Гармонія» має практичну спрямованість та інтегративний характер, передбачає як теоретичне, так і суто практичне засвоєння матеріалу. Основними напрямками роботи лабораторних занять запропоновані такі: письмові роботи (гармонізація мелодичних фрагментів, складання музичних періодів, елементів музичних композицій), усне та письмове аналізування музичних творів та/або уривків, виконання (гра) на фортепіано гармонічних послідовностей, секвенцій, джазових цифровок, добір акомпанементу до народної/естрадної пісні, джазового стандарту. Вивчення дисципліни здійснюється в тісному зв'язку з вивченням таких музично-теоретичних дисциплін як сольфеджіо, аналіз музичних творів (поліфонія) та передбачає створення студентами

результативного творчого проекту, який синтезує програмні результати вивчення зазначених дисциплін та презентує рівень навчальних досягнень студентів у творчій формі.

Навчальний матеріал дисципліни побудований на прикладах світової та української класичної та естрадної музики, творів сучасних українських та зарубіжних композиторів, народної української творчості, творів із шкільного репертуару. З метою підвищення ефективності навчання та досягнення високих програмних результатів студентами з різним рівнем підготовки, а також розвитку інформаційно-комунікаційної компетенції студентів, у курсі передбачено використання мультимедійних збірок музичних диктантів, мультимедійних програм з слухових тренувань та основ композиції, а також онлайн-платформ для створення музичних семплів та аудіо-композицій.

4. Структура навчальної дисципліни

5 семестр

Змістовий модуль І.

Тризвуки головних ступенів.

№	Назви розділів	Усього	Розподіл годин		
			Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1.1	Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.	2	2		
1.2	Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання.	2	2		
1.3	Мелодичне з'єднання тризвуків.	2	2		
1.4	Переміщення акордів.	2	2		
1.5	Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсекстакорд.	2	2		
1.6	Гармонізація мелодії	5	4	1	
1.7	Гармонізація басу	5	4	1	
	Модульний контроль	2			2
	Семестровий контроль	8			
	Разом	30	18	2	2

Змістовий модуль II.

Обернення тризвуків головних ступенів. D7-акорд та його обернення.

№	Назви розділів	Разом	Розподіл годин		
			Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
22.1	Стрибки терцових тонів.	2	2		
22.2	Секстакорди головних ступенів ладу. Сполучення секстакорду з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.	4	4		
22.3	Стрибки під час сполучення тризвука з секстакордом. Сполучення двох секстакордів.	4	4		
22.4	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	2	2		
22.5	D7-акорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання.	5	4	1	
22.6	Обернення D7-акорду. Прохідний D34- акорд	2	2		
22.7	Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень.	2	2		
	Модульний контроль	2			2
	Семестровий контроль	7			
	Разом	30	20	1	2
	Всього на семестр	60	38	3	4

5. Програма навчальної дисципліни

III КУРС 5 СЕМЕСТР

Змістовий модуль 1. Тризвуки головних ступенів.

Тема 1.1. (2 год.) Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків.

«Гармонія» як наукова дисципліна. Гармонія в музичному розумінні. Співзвуччя. Типи акордів. Основний акорд та його обернення. Обернення тризвука та септакорда. Неакордові звуки. Нетерцові співзвуччя. Поліфонічний та гомофонний виклад. Мелодія. Великі та малі тризвуки. Чотириголосний виклад. Подвоєння в тризвуках. Мелодичне положення в тризвуках. Розташування тризвуків. Перехрещування голосів. Лад. Ладова функція. Функціональна система головних тризвуків. Послідовність або зворот. Назви зворотів.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів з «Хрестоматії з гармонічного аналізу» О. Скребкова та С. Скребкової
- б) побудова тризвуків на ф-но та письмово.

Література: Л. о. 1,2
Л. д.-2,5.

Тема 1.2. (2 год.) Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання. Ведення окремих голосів. Спільний рух голосів. Типи співвідношення акордів. Загальні звуки. Гармонічне з'єднання тризвуків.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) письмові вправи.

Література: Л. о. 1, 2, 5.
Л. д.-3,4.

Тема 1.3. (2 год.) Мелодичне з'єднання тризвуків.

Принцип гармонізації мелодії. Ведення басу та верхніх голосів. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) гра гармонічних зворотів у вказаних тональностях за ф-но.
- б) письмові вправи

Література: Л. о. 2, 3.
Л. д. - 4, 5

Тема 1.4. (2 год.) Переміщення акордів.

Переміщення акорду, його роль. Техніка переміщення. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) гра з'єднань акордів в мажорних тональностях з 1 знаком.

б) письмові завдання.

Література : Л. о. 2, 3, 4.

Л. д. – 1,2.

Тема 1.5. (2 год.) Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсексакорд.

Ділення музичного твору на розділи. Період. Речення. Каденції в періоді. Основні види каденцій. Інші різновиди каденцій (досконалі і недосконалі). Визначення та позначення К64. Функціональна особливість К64.

Голосоведіння. Метричні умови. Акордова підготовка. Переміщення.

Практичні вправи :

а) гармонічний аналіз за «Хрестоматією» З. Кулевської.

б) виконання письмового завдання.

в) гармонічний аналіз за «Хрестоматією» О. Скребнова та С. Скребнкової.

г) гра гармонічних зворотів у D-dur.

Література: Л. о. 2, 3, 4.

Л. д. - 2, 3.

Тема 1.6. (4 год.) Гармонізація мелодії.

Завдання гармонізації мелодії. Практичні вказівки. Роль кадансів. Значення заключної каденції. Приклад гармонізації. Варіанти гармонізації.

Практична робота :

а) Розв'язання письмових задач.

б) Гармонічний аналіз.

Література : Л. о. 2, 3, 4.

Л. д. - 3, 4.

Тема 1.7. (4 год.) Гармонізація басу.

Застосування гармонічного з'єднання . Застосування мелодичного з'єднання. Застосування переміщень акордів. Розташування каденцій в періоді. Практичні вказівки до гармонізації басу.

Практичні вправи:

а) письмова гармонізація поданих басу.

б) гармонічний аналіз за «Хрестоматією» О. Скребкова та С. Скребкової.

Література: Л. о. 1, 2, 5.

Л. д.-4,

Змістовий модуль 2.

Обернення тризвуків головних ступенів.

Тема 2.1. (2 год.) Стрибки терцових тонів.

Стрибки терцій в сопрано. Стрибки терцій в тенорі. Аналіз задач.

Практичні вправи:

а) розв'язання письмових завдань.

б) гра гармонічних зворотів на ф-но.

Література: Л.о. 1,2.

Л. д. - 4.

Тема 2.2. (4 год.) Секстакорди головних ступенів ладу. Сполучення секстакордів з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.

Визначення та значення секстакордів головних ступенів. Подвоєння в секстакорді. Застосування секстакордів. Голосоведіння. Паралельні октави. Паралельні квінти. З'єднання секстакорда з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення. Переміщення. Мелодична лінія басу.

Практичні вправи:

- а) гармонічний аналіз уривків за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) аналіз акордових схем та побудова їх у вказаних тональностях

Література: Л. о. 1, 2, 5.

Л. д. - 2, 5.

Тема 2.3. (4 год.) Стрибки під час сполучення тризвука з секстакордом. Сполучення двох секстакордів.

Стрибки прим та квінт. Мішані стрибки. Приховані октави та квінти. Значення стрибків. Секстакорди кварто-квінтового та секундового співвідношення. Особливості мінору.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) письмові завдання з поєднання секстакордів та тризвуків.

Література: Л.о. 1, 2.

Л. д. - 2, 3.

Тема 2.4. (2 год). Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.

Попередні відомості. Голосоведіння. Прохідні квартсекстакорди домінанти та тоніки. Допоміжні квартсекстакорди субдомінанти та тоніки. Допоміжні квартсекстакорди в каденціях.

Практичні вправи:

- а) аналіз запропонованих викладачем музичних прикладів.
- б) письмова гармонізація зворотів.

Література: Л. о. 1, 2, 5. Л. д. - 2,3.

Тема 2.5. (4 год.) D7-акорд. Приготування та розв'язання.

D7-акорд. Побудова. Приготування. Розв'язання. Застосування основного D7-акорду. Повний та неповний D7-акорд. Розв'язання неповного D7-акорду в тоніку (два способи)

Практичні вправи:

- а) розв'язання письмових завдань.
- б) гра гармонічних зворотів на ф-но.

Література: Л.о. 1, 2.

Л.д.- 4, 5.

Тема 2.6. (2 год.) Обернення D7-акорду. D34-акорд прохідний.

Визначення та позначення акордів. Розв'язання обернень D7-акорду в тоніку.

Застосування обернень. Переміщення обернень D7-акорду. Визначення D34-прохідного. Способи застосування. Голосоведіння.

Практичні вправи:

- а) гармонічний аналіз уривків за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) аналіз акордових схем та побудова їх у вказаних тональностях

Література: Л. о. 1, 2, 5.

Л. д. - 2, 4.

Тема 2.7. (2 год.) Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень.

Стрибки квінт. Стрибки прім. Подвійні стрибки. Паралельні октави в заключних каденціях. Значення стрибків. Практичні вказівки.

Практичні вправи:

- а) аналіз прикладів за «Хрестоматією» З. Кулевської.
- б) письмові завдання з поєднання обернень D7-акорду.

Література: Л.о. 1, 2, 5.

Л. д. - 2, 3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Музично-теоретичні студії: Гармонія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на семінарських, практичних, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Семестр 5

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	9	9	10	10
Робота на практичних заняттях	10	9	90	10	100
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5
Разом		-	134	-	140
Максимальна кількість балів:			274 бали		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Семестр 5

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Тризвуки головних ступенів		
1.6	Гармонізація мелодії	<ul style="list-style-type: none">• Гармонічний аналіз.• Гра вправ на ф-но.• Опрацювання літератури за темою
1.7	Гармонізація басу	<ul style="list-style-type: none">• Виконання письмової задачі №80(б).• Опрацювання літератури за темою
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Обернення тризвуків головних ступенів. Домінантсептакорд.		
2.5	Домінантсептакорд. Повний та неповний. Підготовка та розв'язання	<ul style="list-style-type: none">• Гармонічний аналіз – О. Скрябін. Прелюдія до дієз мінор ор. 11.• виконання письмового завдання №197 (б).

Кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи – 5 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням елементів електронних завдань.

Форма проведення: комбінована

Максимальна кількість балів: 25

Зміст: гра секвенцій та акордових послідовностей на фортепіано (максимальний бал - 5), слуховий аналіз (максимальний бал - 5), гармонізація фрагменту мелодії або басу (максимальний бал - 10), джазового стандарту за поданою цифровкою (максимальний бал - 5)

Критерії оцінювання:

22 – 25 балів - не більше однієї помилки в письмовій гармонізації мелодії або басу, не більше однієї помилки при виконанні секвенції та/або акордової послідовності, до двох незначних помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, вільне оперування джазовими цифровками під час розв'язання творчих завдань.

17 – 21 бал - не більше трьох помилок в письмовій гармонізації мелодії або басу, до трьох огріхів при виконанні секвенції та/або акордової послідовності, до трьох незначних помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, вправне оперування основами цифрованого басу під час розв'язання творчих завдань (гармонізація джазового стандарту за цифровкою).

16 – 11 балів - до чотирьох помилок в письмовій гармонізації мелодії, до чотирьох помилок при виконанні секвенції та/або акордової послідовності з порушенням тональної логіки, до трьох помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, обмеженість оперування акордовими моделями під час розв'язання творчих завдань.

1 – 10 балів - більше п'яти грубих помилок в письмовій гармонізації мелодії, значна кількість помилок та нерозуміння загальної ладо-тональної логіки акордових послідовностей при виконанні на фортепіано, до шести помилок під час розв'язання завдань слухового аналізу, неспроможність оперувати акордами джазових цифровок під час розв'язання творчих завдань.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

За навчальним планом у 5-му семестрі залік чи екзамен відсутні.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Музично-теоретичні студії: Гармонія» 5 семестр

Разом: **60** год.; практичні - 38 год.; самостійна робота - 3 год.; МКР - 4 год.;
семестровий контроль- 15 год.

Модулі	Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2						
Назва модуля	Тризвуки головних ступенів							Обернення тризвуків головних ступенів. Домінантсептакорд						
Кількість балів за модуль	137 балів							137 балів						
практичні	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	2.7.
Теми практичних робіт (всього 209 балів)	Вступ. Акорди та їх види. Чотириголосний виклад. Функціональна система головних тризвуків. (1+10 балів)	Сполучення головних тризвуків. Гармонічне з'єднання. (1+10 балів)	Мелодичне з'єднання тризвуків. (1+10 балів)	Переміщення акордів. (1+10 балів)	Каденції. Період. Речення. Кадансовий квартсектакорд. (1+10 балів)	Гармонізація мелодії (1+10 балів))*2=22 бали	Гармонізація басу (1+10 балів))*2=22 бали	Стрибки терцових тонів. (1+10 балів)	Сектакорди головних ступенів ладу. Сполучення сектакорду с тризвуком кварто- квінтового та секундового співвідношення. (1+10 балів))*2=22 бали	Стрибки під час сполучення тризвука з сектакордом. Сполучення двох сектакордів. (1+10 балів))*2=22 бали	Прохідні та допоміжні квартсектакорди. (1+10 балів)	D7-акорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання. (1+10 балів))*2=22 бали	Обернення D7-акорду. Прохідний D34-акорд (1+10 балів)	Стрибки під час розв'язання D7-акорду та його обернень. (1+10 балів)
Самостійна робота (всього 15 балів)						5 б.	5 б.					5 б.		
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)							Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						
Усього	274 бали, коефіцієнт-2,74													

8. Рекомендовані джерела

Література основна:

1. Дубінін І. Гармонія. - К.: Муз. Україна, 1986.
2. Дубовский И., Евсеев С, Способин И., Соколов В. Учебник гармонии. - М., Музыка, 1987.
3. Мюллер Т. Гармония. - М., Музыка, 1976.
4. Мясоедов А. Учебник гармонии. - М., Музыка, 1980.
5. Степанов А. Гармония. - М., Музыка, 1971.

Додаткова література:

1. Алексеев Б. Задачи по гармонии. - М., Музыка, 1976.
2. Кулевська З. Хрестоматія з гармонічного аналізу / На матеріалі українських композиторів-класиків XIX - поч. XX ст. / К. Держ. вид-во образотворчого мистецтва і музичної літератури УСРС, 1959.
3. Можжевелов Б. Мелодии для гармонизации. - Л., 1982.
4. Холопов Ю.Н. Гармония. Теоретический курс. СПб-М-Краснодар, 2003
5. Холопова В.Н. Теория музыки: мелодика, ритмика, фактура, тематизм. СПб., 2002

Додаткові ресурси

1. Ходоровська І. Мультимедійна хрестоматія з гармонічного аналізу на матеріалі репертуару з основного музичного інструменту та вокалу. М. Київ., 2016р.